

Procedura postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Giełdowej Izby Rozrachunkowej

Tomasz Wieczorek – Dyrektor Działu Zarządzania Ryzykiem, IRGiT

Komitet Rynku Energii Elektrycznej
Komitet Rynku Gazu

Warszawa, 16 maja 2019 r.

Agenda

Dlaczego efektywne zarządzanie niewypłacalnością jest procesem kluczowym dla bezpieczeństwa rynku?

Charakterystyka zapisów nowej Procedury postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby

Cel wdrożenia nowej Procedury

Prezentacja procesu zarządzania niewypłacalnością w Procedurze:

- **Niewypłacalność Członka Izby**
- **Komisja ds. Niewypłacalności**
- **Proces zamykania pozycji i kaskadowe pokrywanie strat**
- **Aukcje organizowane przez IRGiT za pośrednictwem TGE**

Testy Procedury

Dlaczego efektywne zarządzanie niewypłacalnością jest procesem kluczowym dla bezpieczeństwa rynku?

Dlaczego efektywne zarządzanie niewypłacalnością jest procesem kluczowym dla bezpieczeństwa rynku?

- ◆ Przez dążenie do osiągnięcia efektywności procesu postępowania w przypadku niewypłacalności Członka rozliczającego można rozumieć optymalizację kosztu zamknięcia pozycji, który w dużej mierze jest funkcją czasu oraz minimalizację wpływu zamykania pozycji na rynek.
- ◆ W chwili obecnej Izba stosuje okres zamknięcia pozycji (margin period of risk) na poziomie 2 dni – co oznacza, iż zakładany czas od ostatniego pobrania depozytów do chwili całkowitego zamknięcia pozycji niewypłacalnego Członka rozliczającego generującej ryzyko w niekorzystnych ale prawdopodobnych warunkach rynkowych wyniesie 2 dni sesyjne.
- ◆ Uporządkowany i efektywny proces zarządzania niewypłacalnością:
 - przekłada się bezpośrednio na niższe ryzyko rynkowe generowane przez otwarte pozycje niewypłacalnego Członka,
 - to większa stabilność i bezpieczeństwo obrotu,
 - ograniczenie ryzyka wystąpienia skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych znacząco wpływających na zwiększenie kosztu zamknięcia pozycji,
 - oznacza możliwość stosowania 2 dniowego okresu zamknięcia pozycji (parametr wykorzystywany do wyznaczania depozytu wstępnego),
- ◆ Założenie o krótkim okresie likwidacji jest zobowiązaniem, które przy dużej zmienności można dotrzymać jedynie poprzez zwiększanie efektywności procesu, w tym jak największą automatyzację zadań operacyjnych, postępowanie zgodnie z zakładanymi algorytmami i wysoką świadomość Członków rozliczających.

Charakterystyka zapisów nowej Procedury postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby

Charakterystyka zapisów nowej Procedury postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby

- ◆ Głównym celem planowanych zapisów jest zapewnienie odpowiedniej efektywności procesu. Realizacja poprzez:
 - Przygotowanie schematu wraz ze ścieżką decyzyjną, który krok po kroku wskazuje jakie działania Izba będzie podejmować,
 - Przygotowanie szablonów: wniosków na Zarząd, uchwał oraz komunikatów informacyjnych znacznie przyspieszających czynności operacyjne,
 - Zaprojektowane rozwiązania dostosowane są do charakterystyki rozliczanych rynków – różnią się w zależności od tego czy Członek Izby jest członkiem Grupy Energetycznej oraz od rynku na którym funkcjonował (inne mechanizmy zamykania poprzez Aukcje).
- ◆ Zwiększenie świadomości wśród Członków Izby z którymi Izba ma zamiar blisko współpracować w przypadku wystąpienia niewypłacalności. Realizowane poprzez:
 - Przeprowadzanie testów procedury obsługi niewypłacalności razem z Członkami Izby (w tym symulacja zamknięcia pozycji poprzez Aukcję),
 - Przekazywanie przejrzystej i aktualnej informacji na temat niewypłacalności.
- ◆ W celu zwiększenia przejrzystości procesu Izba stworzyła dokument **Zasady postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby**, który będzie dokumentem publicznie dostępnym, zawierającym wszystkie informacje istotne z punktu widzenia Członków Izby i innych interesariuszy Izby.

Cel wdrożenia nowej Procedury postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby

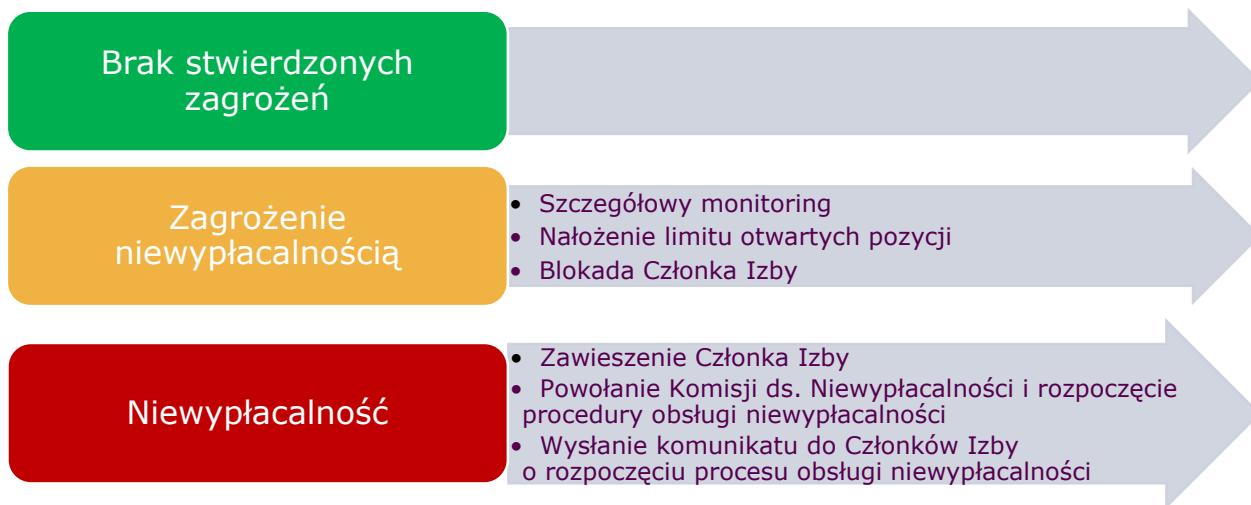
Cel wdrożenia Procedury postępowania w przypadku niewypłacalności Członka Izby

Prezentacja procesu zarządzania niewypłacalnością w Procedurze

Niewypłacalność Członka Izby

- ◆ Jedną z funkcji Izby jest ciągle analizowanie informacji o sytuacji Członków Izby oraz weryfikacja ich wypłacalności (**ciągły monitoring**).
- ◆ Zagrożenie niewypłacalnością lub stwierdzenie niewypłacalności Członka Izby oparte zostały o **obiektywne przesłanki** (np. brak wniesienia wpłaty na depozyty zabezpieczające)

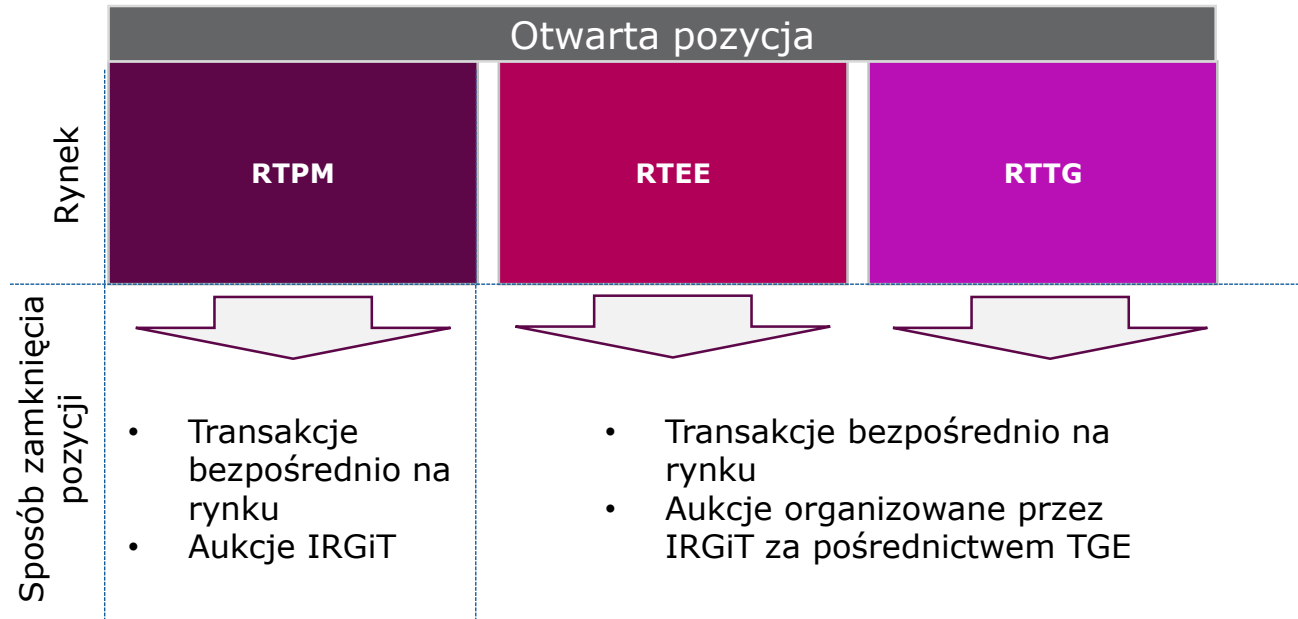
Komisja ds. Niewypłacalności

Zadania Komisji ds. Niewypłacalności

- ◆ Główne ciało decyzyjne w procesie zarządzania niewypłacalnością, działa zgodnie z Procedurą postępowania w przypadku niewypłacalności Członka rozliczającego,
- ◆ Planowanie i koordynacja wymiany informacji, zarówno wewnątrz IRGiT, jak i wymiany informacji z Członkami rozliczającymi, innymi interesariuszami oraz przekazywanie informacji publicznych,
- ◆ Planowanie i koordynacja działań wewnętrznych jednostek organizacyjnych IRGiT w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji, w tym z wykorzystaniem zgromadzonych przez IRGiT środków systemu gwarantowania rozliczeń, w szczególności działań związanych z upłynianiem zabezpieczenia niepieniężnego,
- ◆ Planowanie i koordynacja działań mających na celu niedopuszczenie do dalszych niewypłacalności w następstwie nieuregulowania zobowiązań przez Członka rozliczającego uznanego za niewypłacalnego,
- ◆ Rekomendowanie Zarządowi IRGiT czasowego transferu środków stanowiących środki własne Izby wydzielonych zgodnie z § 45 Regulaminu GIR na potrzeby związane z zabezpieczaniem płynności rozliczeń

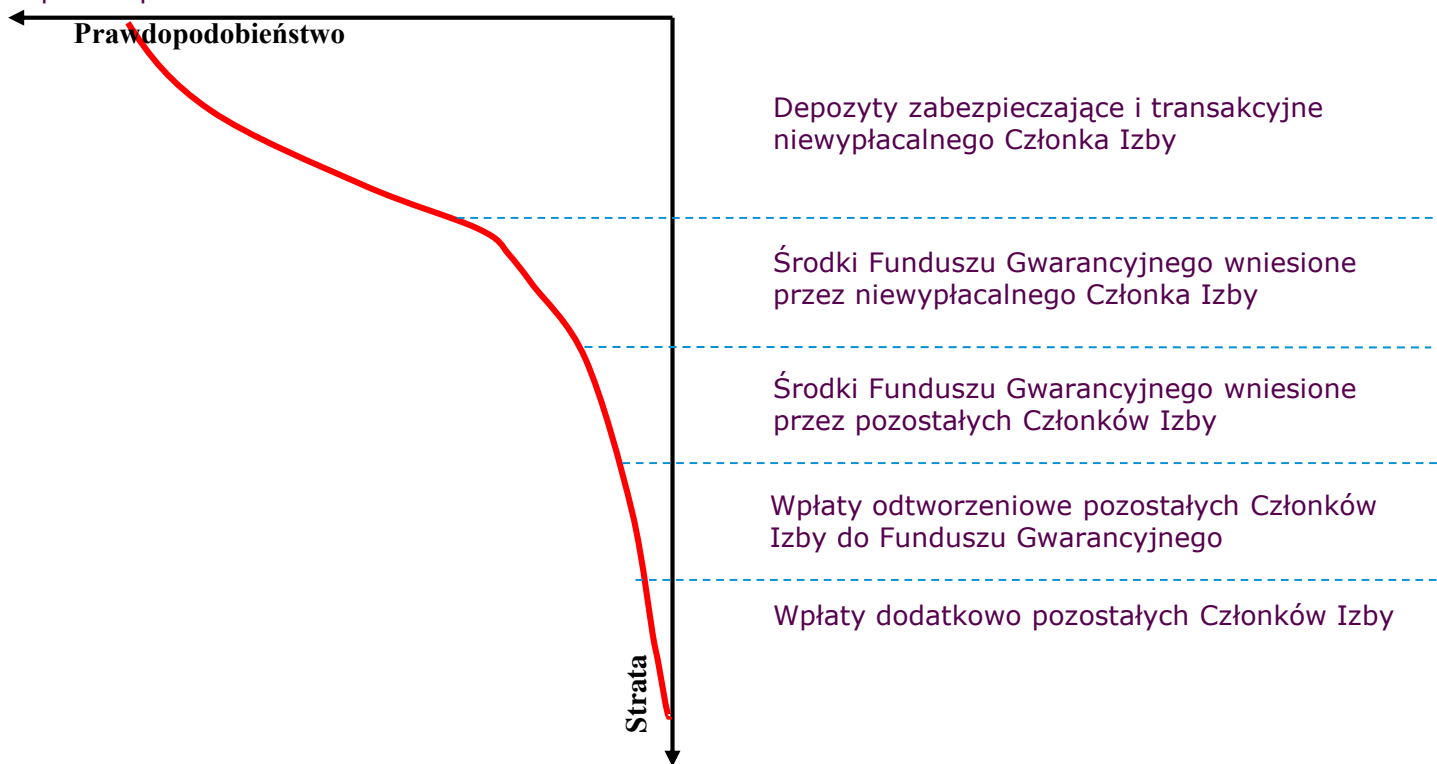
Proces zamykania pozycji

- ◆ Decyzję o sposobie zamknięcia pozycji podejmuje Komisja ds. Niewypłacalności, celem jest **maksymalizacja efektywności kosztowej procesu i minimalizacja wpływu zamykania pozycji na rynek.**

Kaskadowe pokrywanie strat

Na wykresie zaprezentowane zostały: przewidywany rozkład prawdopodobieństwa wystąpienia straty oraz jej wielkość, a także warstwy zabezpieczeń odpowiadające poszczególnym kombinacjom strata-prawdopodobieństwo

Aukcje organizowane przez IRGiT za pośrednictwem TGE 1/2

- ◆ Aukcje pozycji niewypłacalnego Członka Izby organizowane przez IRGiT za pośrednictwem TGE są **od 10 maja 2019 r. nowym mechanizmem** zamykania pozycji, który uzupełnia wachlarz dostępnych narzędzi zarządzania niewypłacalnością Członka rozliczającego dla RTTG oraz RTEE.
- ◆ Mechanizm ten został zaakceptowany przez Komitet ds. Ryzyka.

Zasady Aukcji organizowanych przez IRGiT za pośrednictwem TGE:

- ◆ Aukcje organizowane są na podstawie zasad ogólnych zawartych w Szczegółowych Zasadach Rozliczeń rynków prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A.
- ◆ Jedynym wyjątkiem od standardowego mechanizmu aukcji na TGE jest fakt, iż mogą one być organizowane z jednodniowym wyprzedzeniem (dzień przeprowadzenia Aukcji następuje bezpośrednio po dniu w podjęciu decyzji o jej organizacji), co zapewnia wysoką efektywność i elastyczność procesu zamykania pozycji.

♦ **Zalety** nowego mechanizmu Aukcji:

- ✓ Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilności obrotu na RTEE i RTTG,
- ✓ Maksymalizacja efektywności procesu zarządzania niewypłacalnością poprzez skrócenie czasu zamykania pozycji,
- ✓ Uniknięcie dodatkowej presji cenowej na rynek, która pojawiłaby się w wyniku zamykania pozycji bezpośrednio na rynku,
- ✓ Ograniczenie kosztów zamykania pozycji,
- ✓ Równe szanse udziału w aukcji dla pozostałych Członków Izby.

Testy Procedury

Testy Procedury

- ◆ Testy Procedury mają stanowić symulację sytuacji wystąpienia niewypłacalności Członka Izby oraz procesu zamknięcia pozycji poprzez dedykowane mechanizmy.
- ◆ Wprowadzenie testów Procedury stanowi wdrożenie dobrych praktyk rynkowych oraz
- ◆ Zakłada się, iż testy Procedury przeprowadzane będą co najmniej **raz do roku**.
- ◆ Informacja o testach przekazywana jest do Członków Izby z co najmniej **miesięcznym wyprzedzeniem**.
- ◆ **Głównym celem** testów Procedury jest budowa świadomości wśród pracowników Izby oraz Członków Izby oraz możliwość oceny zaprojektowanego procesu pod względem:
 - efektywności oraz sprawności zamykania pozycji bezpośrednio na rynku,
 - efektywności oraz sprawności zamykania pozycji poprzez Aukcje,
 - efektywności środków komunikacji z Członkami Izby,
 - gotowości operacyjnej Członków Izby.
- ◆ Okresowo przeprowadzane testy stanowią **podstawę doskonalenia procesu** zarządzania niewypłacalnością Członka Izby.

Testy Procedury - pytania

Do omówienia podczas posiedzenia Komitetu:

- ◆ Czy testy powinny być przeprowadzane w dni robocze czy w weekendy?
- ◆ Czy udział w testach powinien być obowiązkowy dla wszystkich Członków Izby?
- ◆ Jak duże pozycje powinny być zamykane za pośrednictwem Aukcji podczas testów?
- ◆ Czy zamknięciu w ramach testów powinien podlegać portfel rzeczywisty (historyczny)?

- ◆ Inne...

Dziękuję za uwagę.

Tomasz Wieczorek

Dyrektor Działu Zarządzania Ryzykiem

tel. 22 341 98 20

e-mail: tomasz.wieczorek@irgit.pl

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.

ul. Książęca 4 (wejście D)

00-498 Warszawa